

رای شماره ۳۸۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری (موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۵۰ آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوبه شماره ۱۸۰۷۱۸ - ۱۳۹۸/۰۹/۱۳ وزارت امور اقتصاد و دارایی و بخشنامه شماره ۸۶/۹۸/۲۰۰ - ۱۳۹۸/۰۹/۲۴ سازمان امور مالیاتی با اعمال ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری)

شماره پرونده: ه ع/۰۱۰۱۸۵ شماره دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۶۰۰۰۳۸۲ تاریخ: ۱۵/۰۶/۱۴۰۱

* شاکی: آقایان مصطفی باتقوا - روح اله سلحشوری

* طرف شکایت: وزارت امور اقتصاد و دارایی - سازمان امور مالیاتی کشور

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۵۰ آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوبه شماره ۱۸۰۷۱۸ - ۱۳۹۸/۰۹/۱۳ وزارت امور اقتصاد و دارایی و بخشنامه شماره ۸۶/۹۸/۲۰۰ - ۱۳۹۸/۰۹/۲۴ سازمان امور مالیاتی با اعمال ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری

* شاکی دادخواستی به طرفیت وزارت امور اقتصاد و دارایی - سازمان امور مالیاتی کشور به خواسته ابطال ماده ۵۰ آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوبه شماره ۱۸۰۷۱۸ - ۱۳۹۸/۰۹/۱۳ وزارت امور اقتصاد و دارایی و بخشنامه شماره ۸۶/۹۸/۲۰۰ - ۱۳۹۸/۰۹/۲۴ سازمان امور مالیاتی با اعمال ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقرره مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

" ماده ۵۰ - در اجرای مقررات ماده ۲۱۹ قانون، کلیه بخشنامه ها، دستورالعمل ها و رویه های اجرایی که توسط سازمان جهت اجرای قانون مقرر می شود برای کلیه واحدهای تابعه سازمان، مأموران مالیاتی و مؤدیان لازم الاتباع است."

* دلایل شاکی برای ابطال مقرره مورد شکایت:

هر چند مراد قانونگذار در ماده ۲۱۹ قانون این بوده است که شناسایی و تشخیص درآمد مشمول مالیات و نحوه انجام تکالیف قانونی و استفاده از اختیارات و برخورداری آنها از صلاحیت های مأموران مالیاتی و ادارات مالیاتی می باشد ولی ماده ۵۰ آیین نامه مذکور که مورد شکایت می باشد تفسیر شخصی و موسع از قانون ارایه می نماید که چون مأمورین مالیاتی را مکلف به اجرای مفاد کلیه بخشنامه می نماید با اصول ۷۳، ۵۷ و ۵۱ از قانون اساسی ناسازگار می باشد.

بخشنامه های وزارت اقتصاد و دارایی و سازمان امور مالیاتی بدون هیچ گونه نظارتی صادر می شوند و آمار ابطال آنها در دیوان عدالت اداری و سایر مراجع زیاد است که هزینه های سرسام آوری را به جامعه بار می نماید و

موجب بی عدالتی می شود و سازمان امور مالیاتی و مأمورین آن باید از قانون تبعیت نماید و در راستای اجرای مفاد آن قدم بردارند. این در وضعیتی است که با تفسیر شخصی قوانین و وضع بخشنامه های متعدد ، درآمدهای مالیاتی را به نفع دولت وصول می نمایند در حالی که این امر با قانون مغایر می باشد و امکان نارضایتی را به همراه دارد که حتی در بحث استرداد مالیات ، باعث دریافت مال من غیرحق می شوند که بعضاً مؤدیان حق اعتراض و تقاضای استرداد را ندارند.

موارد متعددی از بخشنامه ها و دستورالعمل های خلاف قانون وجود دارد که مورد ابطال و نقض واقع شده اند فلذا به استناد بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و هم چنین اصول شماره ۱۳۸ ، ۸۵ ، ۷۳ ، ۷۱ ، ۵۷ ، ۵۱ قانون اساسی تقاضای ابطال مقرر مورد شکایت که خارج از حدود اختیارات و خلاف قانون است را از تاریخ تصویب داریم.

*خلاصه مدافعات طرف شکایت :

وزارت امور اقتصاد و دارایی و سازمان امور مالیاتی در قالب نوع ارسالی اقدام به پاسخگویی به شکایت نموده اند که اجمال مدافعات به شرح ذیل می باشد :

۱- مرجع وضع آیین نامه موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم وزارت امور اقتصاد و دارایی (وزیر) می باشد که جهت اجرا در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار داده می شود و اصولاً در جهت اجرای قانون تهیه آیین نامه ، دستورالعمل، بخشنامه از وظایف و اختیارات پیش بینی شده در قوانین متعدد می باشد و طبق ماده ۲۱۹ قانون یاد شده شناسایی و تشخیص درآمد مشمول مالیات ، مطالبه وصول مالیات با سازمان امور مالیاتی می باشد.

۲- در قانون مالیاتهای مستقیم از جمله بند ۱ ماده ۲۵۵ آن نیز شورای عالی مالیاتی وظیفه تهیه آیین نامه ها و بخشنامه های مربوط به اجرای قانون را به عهده دارد و نظریه اکثریت هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی که پس از تنفیذ ابلاغ می شود به موجب قانون لازم الاتباع می باشد.

۳- در سایر مواد قانون نیز اشاره به موارد مشابه شده است که آیین نامه هایی در اجرای قانون تدوین و تصویب می شود یا اختیار صدور بخشنامه و دستورالعمل داده شد و درصد آنها قید شده است که مفاد این آیین نامه ها و دستورالعمل ها لازم الاتباع برای مأمورین می باشد مگر اینکه در هیأت تطبیق مجلس شورای اسلامی یا دیوان عدالت اداری حکم بر بی اعتباری آنها داده شود.

۴- در تبصره ۱ ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم نیز به صراحت ترتیبات و رویه های اجرایی متناسب با اجرای قانون و مصادیق مذکور در تبصره را به موجب آیین نامه قرار داده است که طبعاً مفاد این آیین نامه مثل قانون لازم الاجراء و لازم الاتباع خواهد بود.

فلذا به جهت صحیح بودن مفاد مقرر مورد شکایت تقاضای رد شکایت را دارم.

پرونده کلاسه هـ ع/۱۰۰۱۸۵ در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۶/۶ هیأت تخصصی مالیاتی بانکی مورد رسیدگی واقع که با لحاظ نظر اتفافی حاضرین با استعانت از درگاه خداوند متعال به شرح ذیل اقدام به انشاء رای می نماید:

*رای هیأت تخصصی مالیاتی ، بانکی دیوان عدالت اداری :

در مقررہ مورد شکایت یعنی مادہ ۵۰ آیین نامہ اجرایی مادہ ۲۱۹ قانون مالیاتہای مستقیم بہ شمارہ ۱۸۰۷۱۸ مورخ ۱۳۹۸/۹/۱۳ مصوب وزارت امور اقتصادی و دارایی کہ در قالب بخشنامہ سازمان امور مالیاتی بہ شمارہ ۸۶/۹۸/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۹/۲۴ ابلاغ شدہ است آمدہ است " کہ در اجرای مقررات مادہ ۲۱۹ قانون، کلیہ بخشنامہ ہا، دستورالعمل ہا و رویہ ہای اجرایی کہ توسط سازمان، جہت اجرای قانون مقرر می شود برای کلیہ واحدهای تابعہ سازمان، ماموران مالیاتی و مودیان لازم الاتباع است." و چون مراد از این مصوبہ بخشنامہ و دستورالعمل ہا تا مادامی است کہ خلاف قانون بودن آن در مرجع صالح قانونی بہ اثبات رسیدہ و ابطال نشدہ اند و دارای حیات حقوقی باشند و نیز قانوناً افراد ذکر شدہ در مصوبہ مکلف بہ رعایت آنها باشند کہ این موضوع یعنی لزوم تبعیت مراجع اداری از مصوبات قانونی صادرہ (مادام کہ خلاف قانون بودن آنها احراز و اثبات نشدہ باشد) امری منطبق با مبانی کلی و دکتربین حقوقی بودہ و مادہ ۲۱۹ قانون مالیاتہای مستقیم و تبصرہ یک آن نیز اختیار صدور چنین مصوباتی را بہ سازمان امور مالیاتی دادہ است، بنابراین مفاد مصوبہ مورد شکایت را مصون از خواستہ و اعتراض تشخیص بہ استناد بند ب مادہ ۸۴ از قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ رای بہ رد شکایت صادر می نماید، رای مزبور ظرف مدت بیست روز پس از صدور قابل اعتراض از ناحیہ ریاست محترم دیوان یا دہ نفر از قضات گرانقدر دیوان عدالت اداری می باشد.

محمد علی برومند زادہ

رئیس ہیأت تخصصی مالیاتی ، بانکی

دیوان عدالت اداری